

פחד דוד

חווה"מ
סוכות
כ' תשרי
תשע"ו
786

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

שמחת סיום והתחלת התורה

ואף גם אמרו חז"ל (פסחים ב.) אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר. החמץ רומז ליצר הרע כידוע, שכן הוא שאור שבעיסה אשר מחמיץ את הלב מעבודת השי"ת. וכיצד מסלקין את היצר הרע מהלב? "לאור הנר", על ידי תורה ומצוות, כמו שכתוב (משלי ו' כג) "כי נר מצוה ותורה אור".

ובביאור הדבר. כאשר אדם רואה כי יסורין באין עליו, והחושך מכסה אותו, עליו לבדוק מיד אולי יש חמץ בלבנו, ותיכף עליו לחזק את האמונה בלבו בלב יפול בזרועות הייאוש. וכי אז בוודאי הוא זוכה כי השי"ת יזכר אותו ומזמן לו את אותם ב' ראשית, את העוה"ב בכך שעמד בנסיון, ואת העולם הזה, בכך שה' זוכרהו כאן להיות בריה חדשה, ולחדש אותו לעבודתו יתברך. וזהו הקשר של סוף התורה ותחילתה.

אבל, על כל אדם לידע, כי כדי להתכונן כראוי לשמחת תורה, להיות אך שמח בלתי לה' לבדו, עליו להתחיל להתאמץ ולהשתדל להיות בריה חדשה כבר בליל הושענא רבא. "רבא" הוא אותיות "ברא". וכיצד אפשרי הדבר, בכך שהוא מתקשר אל דוד המלך ע"ה שהושענא רבא הוא יומא דאושפיזא שלו.

ובביאור הדבר. דוד המלך כבר העיד על עצמו (תהילים קי"ט צ"ז) "מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי". וכן "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך". כלומר, דוד המלך אומר לבני ישראל: חקרתי את כל הדרכים שאין בהם תורה ומצוות, האם יש בהם איזה צד של הנאה, או שמא אינם מביאים לבסוף לידי חטא, וראיתי כי כל האומות טועים בדרכיהם, כי אין בהם תורה, וכי הדרך היחידה היא "אל עדותיך", "תורתך", רק התורה הקדושה.

ואכן, דוד היה דוגמא וסמל לכל בני ישראל באהבת התורה שלו, שכן רקד מאד ופיזז לפני ארון הקודש, ולא שם לבו ללעג של מיכל אשתו. ואף גם כיבד תלמידי חכמים, ועסק בתורה מתוך ענוה. ולא עוד, אלא אפילו שלא למד מאחיתופל רק ב' דברים קראו רבי ומורי אלופי ומיודעי. הרי שכל רצונו וחשקו היה לעסוק בתורה. משום כן זכה כי הושענא רבא ייקרא על שמו, ולעתיד לבוא יברך על הכוס בסעודת הצדיקים, כי הוא סמל התורה והשמחה.

ולכן כשאדם עוסק בתורה בליל הושענא רבא אשר דומה ליום כיפור, ואומר פרקי תהילים שכתב דוד המלך, הרי שהוא מנוקה מכל חטא ועוון. ואז הקב"ה בוודאי מסייעו להיות בריה חדשה לגמרי, בבחינת הבא לטהר מסייעין אותו. וזהו הושענא רבא, כי ה' מושיעו מיד היצר הרע לכל ימות השנה, ונהפך לבריה חדשה, בבחינת רבא - ברא.

ואחר יום קדוש זה, בהגיע האדם לשמחת תורה, זוכה האדם לעמוד ליד בורא עולם בשמחה גדולה, ואז, בעת רצון זו השי"ת משפיע עליו מכח דוד המלך, ומכח האבות הקדושים, ומכח משה רבינו [שהתורה מסיימת בפטירתו]. ונעשה בריה חדשה, וכל העולם כולו כדאי הוא לו, כי כל העולם נברא עבורו. ואז האדם מושפע מכל ההשפעות הטובות שה' משפיע עליו.

התורה מסיימת מענין פטירתו של משה רבינו ע"ה. אבל במקום להתאבל על פטירת משה רבינו, הרי שאנו שמחים ביותר בחג שמחת תורה, ולמה, כיון שאין העיקר הוא הסוף, אלא ההתחלה, ענין הבראשית. וכן מצינו לחז"ל שאמרו (ברכות יז.) אשרי מי שעמלו בתורה, גדל בשם טוב ונפטר בשם טוב, כי זה מביא שמחה לכל אחד שתיקן את הכל.

לכן על כך יש לאדם לדאוג כל ימיו, שזמנו לא ילך לריק בשנות צעירותו מבלי לעסוק בתורה שנקראת ראשית, ונקראת תורת אמת. ואף גם רמז יש בדבר: סופי תיבות של המילים בראשית ברא אלוקים הוא אמת.

משום כן, במקום הצטער בשמחת תורה על שאנו מסיימים את התורה, אנו שמחים ביותר על שזכינו אכן לסיים את התורה אבל גם להתחילה מחדש, מבראשית. זאת כדי לחדש בה עוד ועוד חידושים, ואף לחדש את האמונה שה' אחד ושמו אחד, והוא יתברך ממשיך לקיים אותנו ולחזק אותנו לעבודתו יתברך, על ידי כך שאנו לומדים את תורתו ומקיימים אותה, ואז מתקיים בנו מאמרם ז"ל "הפוך בה והפוך בה דכולה בה", כי אם לא כן, עלול האדם ליפול ולא לקום.

אשר על כן, עלינו לדעת, כי לא שייך כלל סוף אצל אדם מישראל, ואפילו אדם רשע, אין הקב"ה נותן לו למות מיד, אלא הוא מחכה לו שמא ישוב. ואף כאשר נראה הדבר לכאורה שיש סוף וקץ לאדם, אינו כן, אלא מיד מתחיל ניצוץ חדש להאיר בעדו, ניצוץ של בראשית. וכי אז הקב"ה מקדים רפואה למכה, ועד שלא יכבה נרו של זה מתחיל נר אחר להאיר את החשכה.

וכבר מצינו כן בדברי האור החיים הקדוש (במדבר כ"ה י"ד) וז"ל: על פי מה שקדם לנו מדברי המקובלים שלא ידח נידח מכל ניצוצי הקדושה וגו', והגם שיריע איש ישראל, סוף כל סוף יחזור לשרושו וגו'.

ודבר זה כבר מרומז בתורה, שכן סופי תיבות של "לעני כל ישראל" הוא ליל, כלומר, על אף שהדבר נראה בחינת לילה, חושך וערפל, עם צרות ונסיונות, עם כל זה מתחילה התורה מיד "בראשית ברא אלוקים". דהיינו, כאשר יש חושך ואפילה אצל האדם, ולא נראה לו כי יזרח עליו אור, מיד הקב"ה פודה ומציל אותו ושולח אור להאיר אותו, ועושה אותו כבריה חדשה, ובורא את עולמו מחדש. אבל העיקר הוא: אמונה ובטחון של כל איש ישראל בהשי"ת, שלא להתייאש כלל.

וסימוכין לדבר מצינו כי השי"ת בורא אור מתי שכבר נראה כי הנה החושך יכסה ארץ. דוד המלך ע"ה אומר (תהילים קל"ט י"א) "אך חושך יושפני ולילה אור בעדני". ודרשו על כך חז"ל (פסחים ב:) כי דוד המלך אמר: אני אמרתי אך חושך יושפני לעולם הבא, עכשיו העוה"ז שהוא דומה ללילה אור בעדני כי מן החושך זורח האור, בבחינת מה שנאמר (ירמיה ל' ז') "ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע", וכדברי מרן השפת אמת זיע"א מגור, כי מן הצרה עצמה זורחת הישועה לעם ישראל.

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 17:48 | 18:03 | 17:54 | 18:05

מוצאי שבת 18:59 | 19:01 | 19:00 | 19:01

רבינו תם 19:39 | 19:36 | 19:38 | 19:39

הילולא דצדיקיא

- כ. רבי אליעזר פאפו מח"ס 'פלא יועץ'
- כא. רבי רפאל בירדוגו
- כב. רבי אהרן הלוי
- כג. רבי דוד הלוי יונגרייז ראב"ד ירושלים
- כד. רבי אברהם בן שימול
- כה. רבי לוי יצחק מברדיטשוב
- כו. רבי אשר מסטולין

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

קולמוס הלב

פיוט לקראת הגאולה העתידה

מאת כ"ק מרן רבי חיים פינטו זיע"א

סימן: חיים חזק. האדי סיכא.

עֲנִיָּה יְיָ-הֵ קָץ בָּהּ הַלֵּל,
לְךָ קוֹבֵלֶת אֲדוֹן יְיָ-הֵ מְלֶךְ;

חוֹן עֲנִיָּה לְךָ תִתְפַּלֵּל, רַב יְכַלֵּת ה' מְלֶךְ;
יְפִיפִיָּה רַב מְחוֹלֵל, מִיִּחְלֵת אוֹר פְּנֵי מְלֶךְ;
יְהִי שְׂבַחְךָ מִי יִמְלֵל, וְרַב חֶסֶד צְדָקוֹת הוֹלֵךְ;
מִטָּה עֲזָךְ אֵיךְ מִסְתוֹלֵל, בּוֹ תִכְנֶנּוּ וּבָא כְמֵהֶלֶךְ;

חוֹן אֶת בְּנֵךְ כְּמִסְתוֹלֵל, כִּי יֵצֵא מִלְפָּנֵי הַמְּלֶךְ;
זְמֵר מֵהֶלֶל לְךָ נְהַלֵּל, עֵת בָּא יִנּוֹן בְּן דָּוִד מְלֶךְ;
קוֹמֵם אֲמַלֵּל בְּךָ מִתְהַלֵּל,
כִּי לָקַח כְּבֹדָה בְּת מְלֶךְ.

במסילה נעלה

ושימחת עולם על ראשם

ושכרו גדול עד מאד בעולם הזה ובעולם הבא.

בנוסף, חפצתי לראות בניצחונם של הצרפתים כדי שאוכל לראות היאך מיליוני אנשים שמחים ומאושרים בחלומם שהתגשם.

כך להבדיל, אוכל לדמות לעצמי היאך תראה שמחת עם ישראל בשוב ה' את שיבת ציון, כשיבוא מלך המשיח ויתגלה כבוד מלכות ה' בכל העולם.

ואכן, לאחר ניצחון צרפת וזכייתה בגביע העולמי - העם הצרפתי חגג במשך כל הלילה.

ואני חשבתי לעצמי ששמחתם העצומה היא שמחה חולפת, אולם שמחתנו בבוא הגאולה תהיה שמחה אמיתית, נצחית, שמחת עולם.

עוד דימיתי בנפשי היאך מקבלים השחקנים את הגביע העולמי מידיו של נשיא המדינה ומנשקים אותו לעיני מיליארדי האנשים הצופים בהם בכל העולם.

ולעומתם דימיתי בנפשי היאך יראה הדבר כאשר להבדיל אלפי הבדלות, הקב"ה ייתן לכל הצדיקים ש"י עולמות. וכולם יראו את הדבר ויקבלו אותם בשמחה.

כך ביושבי בביתי בליל ניצחון העם הצרפתי התפללתי לבורא עולם:

"אבינו מלכנו, נקום נקמת דם עבדיך השפוך, נקום את נקמת השכינה המצויה בגלות, אתה תקום תרחם ציון, פדויי ה' ישובון ובאו ציון ברינה ושמחת עולם על ראשם".

בשנת תשס"ח, כאשר התנהל משחק הכדורגל הגורלי על הגביע העולמי - רחובות צרפת היו ריקים מאדם ולא נראתה בהם כל נפש חיה. זאת משום שהעם הצרפתי כולו עקב אחר שחקני הכדורגל של צרפת וקיווה וציפה לראות בניצחונם.

גם אני חפצתי לשמוע על זכייתם של שחקני צרפת, ולא משום שהייתי אוהד שלהם חלילה, אלא משום שחפצתי לראות איך העם הצרפתי ידיר שינה מעיניו, ירע וישמח בניצחון הלאומי במשך כל הלילה, ומכך אוכל ללמוד לעצמי מוסר השכל גדול.

הנה שחקני הכדורגל בועטים בכדור ורצים אחריו במשך זמן רב מתוך עמל ויגיעה מבלי להרפות בדבר. במשך כל המשחק ראשם נתון רק במחשבה כיצד הם יכולים להרחיק משטחם את יריביהם וכיצד יוכלו להפקיע להם את השער ולנצח אותם. כי כשהם מנצחים - שכרם רב להם ושמחתם היא שמחה ללא גבול.

למראה התנהגות שחקני הכדורגל עלה בדעתי שבאותו אופן צריך לנהוג יהודי השומר תורה ומצוות. עליו לעמול בעצמו מתוך יגיעה עצומה וללא לאות במטרה להרחיק מעליו את היצר הרע כדי שלא יפריע לו בעבודת ה'. עלינו לדעת שכאשר היהודי מנצח את היצר הרע ומקיים את מצוות התורה - ניצחנו על היצר עולה למרום וגורם

ב ש מ י ם
לנחת רוח
מרובה,

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

המוצר כבר נמכר

אדם שביקש מהמוכר שישמור לו סחורה עד שיבוא לשלם עליה, ובא אחר וקנאה, אסור למוכר לומר לאותו אדם מי הוא שקדם וקנה את סחורתו, כיון שאין בזה כל תועלת, ואפילו אם יאמר לו המוכר שאותו לוקח אינו אשם ולא ידע כלל שהסחורה שמורה, מכל מקום אסור.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הכנה ראויה לשמחת התורה

כדי להתכונן כראוי לשמחת תורה, על כל אדם לידע להיות אך שמח בלתי לה' לבדו. עליו להתחיל להתאמץ ולהשתדל להיות בריה חדשה כבר בליל הושענא רבא. "רבא" הוא אותיות "ברא". וכיצד אפשרי הדבר, בכך שהוא מתקשר אל דוד המלך ע"ה שהושענא רבא הוא יומא דאושפיזא שלו.

ובביאור הדבר. דוד המלך כבר העיד על עצמו (תהילים קי"ט צ"ז) מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי. ואף גם אמר (שם, פסוק נ"ט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך. כלומר, דוד המלך אומר לבני ישראל: חקרתי את כל הדרכים שאין בהם תורה ומצוות, האם יש בהם איזה צד של הנאה, או שמא אינם מביאים לבסוף לידי חטא, וראיתי כי כל האומות טועים בדרכיהם, כי אין בהם תורה, וכי הדרך היחידה היא "אל עדותיך", "תורתך", רק התורה הקדושה.

ואכן, דוד המלך היה דוגמא וסמל לכל בני ישראל באהבת התורה שלו, שכן רקד מאד ופיזז לפני ארון הקודש, ולא שם לבו ללעג של מיכל אשתו, כמו שנאמר (שמואל-ב ו' ט"ז). ואף גם כיבד תלמידי חכמים, ועסק בתורה ממש מתוך ענוה (מועד קטן טז:). ולא עוד, אלא אפילו שלא למד מאחיתופל רק ב' דברים קראו רבי ומורי אלופי ומיודעי (אבות ו' ג). הרי שכל רצונו וחשקו היה לעסוק בתורה. משום כן זכה כי הושענא רבא ייקרא על שמו, ואף לעתיד לבוא הוא יברך על הכוס בסעודת האבות הצדיקים (פסחים קיט:), כי הוא סמל התורה והשמחה.

משום הכי, כשאדם עוסק בתורה בליל הושענא רבא אשר דומה ליום כיפור, ואומר פרקי תהילים שכתב דוד המלך, הרי שהוא מנוקה מכל חטא ועוון, כמו שאמרו חז"ל (ברכות ה.) כל העוסק בתורה ובגמ"ח מוחלין לו על כל עוונותיו, שנאמר (משלי ט"ז ו') בחסד ואמת יכופר עוון. ואז הקב"ה בוודאי מסייעו להיות בריה חדשה לגמרי, בבחינת הבא לטהר מסייעין אותו (יומא לח:).

וזהו הושענא רבא, כי ה' מושיעו מיד היצר הרע לכל ימות השנה, ונהפך לבריה חדשה, בבחינת רבא - ברא.

ואחר יום קדוש זה, בהגיע האדם לשמחת תורה, זוכה האדם לעמוד ליד בורא עולם בשמחה גדולה. ואז, בעת רצון זו השי"ת משפיע עליו מכח דוד המלך, ומכח האבות הקדושים, ומכח משה רבינו [שהתורה מסיימת בפטירתו], ונעשה בריה חדשה, וכל העולם כולו כדאי הוא לו, כי כל העולם נברא עבורו. ואז האדם מושפע מכל ההשפעות הטובות שה' משפיע עליו.

ולכן באמת אין אנו מתאבלים בשמחת תורה על פטירת משה רבינו, אלא אנו נוהגים בשמחה גדולה. כיון שאנו זוכים להתקשר ביום קדוש זה בנשמתו של משה רבינו, שעל שמו נקראת התורה הקדושה, כמו שנאמר (מלאכי ג' כ"ב) "זכרו תורת משה עבדי". ואשרי לכל מי שיזכה להתקשר בנשמתו של משה רבינו ע"ה.

וזהו סוד סיפור מיתת משה רבינו דווקא בשמחת תורה, ללמד לכל אדם לזכור, כי אין התורה נקנית אלא במי שממית עצמו עליה (ברכות סג:), כמו משה רבינו ע"ה שכל ימיו המית עצמו על התורה עד יומו האחרון, ולכן היא נקראת על שמו. ואין לך שמחה גדולה מזו שהאדם ממית עצמו על התורה בשמחה. ולכן בשמחת תורה ידאג האדם לקבל על עצמו את תורת משה שנקראת על שמו, וגם להמית את עצמו על התורה בשמחה, כמשה. והבן.

וכבר מוכא בספר 'בית אהרן' בשם צדיקים, כי בחג שמיני עצרת ה' עוצר את כל ההשפעות הטובות שלא יעלו למעלה, אלא ישארו למטה להשפיע טוב על בני ישראל, כי בשמחת תורה ה' משפיע על ישראל יותר מכל ימות השנה. כזאת היא השמחה בחג שמחת תורה.

מעניני דיומא

כל עניני העולם שקר הם

ג' פעמים "כי" במסורה: "כי ברחוב נלין". "כי נר מצוה ותורה אור". "כי בסכות הושבתי את בני ישראל". כד הוינאטליא, מספר הרב חיד"א בספרו 'פני דוד', שמעתי ששאלו לחכם פירוש המסורה, שרטט וכתב: י.ב.ל.מ.ג.ס.ע.פ.

ופירש שיחתו, דיש שלש מצות: נר חנוכה, סוכה ועירוב, שמצותן בעשרה כשר. למעלה מעשרים אמה פסול.

וזה רמז: "כי בסכות" - סוכה, "כי ברחוב נלין" - עירוב. "כי נר מצוה" - חנוכה. והוא אשר ציין אותיות אלו, והם ראשי תיבות: יוד כ"ש ר' למעלה מעשרים נ"ר ס'זכה ע"ירוב פ"סול".

ויש להוסיף כי בג' פסוקים כתוב "כ" - שרמז בנוטריקון הוא: עשרים עשרה. שהוא דין הנזכר שווה בשלשתן.

ודרך המוסר יש להסמיך במסורה זו, כי עיקר האדם שיהיו עניני העולם הזה אצלו עראי לכל ענין ולא יטריד בעדתו בהבלי העולם הכלים מאליהם, ויהיה לבבו פנוי לתורה ולמצוות עד יזכה לעולם הבא.

וזהו "כי בסכות הושבתי את בני ישראל". למען עשרה כל עניניהם עראי בעלמא דשקרא כסוכה. "כי נר מצוה ותורה אור" - עיקרן ומאויין יקבע האדם, אז "כי ברחוב נלין" - נפשו בטוב תלין ברחובות הנה"ר.

נשפע עליהם רוח קדושה

"שמעתי - י' כתוב הגאון בעל 'חתן סופר' - מזקני הגאון בעל 'חתם סופר' זצ"ל, שרקד ושמח שמחה נפלאה בלקיחת ארבעה מינים, עד שכל מי שראוהו ושמעו ברכתו, התפעלו עד אין שיעור ונשפע עליהם אז רוח קדושה ותשוקה למצות ה'".

מצפה בכליון עיניים

כך העיד בגדלו בעל הישמח ישראל' מאלכסנדר: "נדע שהקדושת לוי זיע"א לא היה ישן בליל א' של סוכות, כי היה יושב ומצפה בכליון עיניים שיאיר אור השחר לקיים מצוות נטילת ארבעה מינים".

התגבר בתשוקה

בספר 'עליות אליהו', מסופר על חיבוב מצות ארבעת המינים של הגאון רבי אליהו מוילנא, אף ברגעי חייו האחרונים:

"בשנת תקנ"ח היה רבנו חולה, אנושה היתה מחלתו, בכל יום גבר המחלה וכו'. ביום ג', דחול המועד סוכות והוא תש כוח עד מאוד, ורבנו עם חולשת גופו התגבר בתשוקה והוסיף אומץ לקיים מצות לולב ואתרוג בעתם בשמחה עצומה, שמחת הנפש, כמנהגו המה. עודנה בכפו אחוזים, ויאסוף רגליו וימת בשיבה טובה".

בדמעות עיני הרטבתים

ועוד תיאור על רוממות קדושת החג ומצוותיו אצל גדולי התורה: "מצות סוכה היתה חביבה עלי עד מאוד. כל קור וכל רוח לא הרפוני ולא גרשוני מן הסוכה, אשר היתה לי עונג רב, לא יתואר, בשבתי בה תמיד לילה ויום בלי הרף, וכמסמר נטוע הייתי בה".

"באין רואים הייתי מנשק עצי הסוכה ביומו של שמיני עצרת. לא תתואר באומר ודברים עצבות ליבי בעת פנות היום של שמיני עצרת, בזכרי שקרוב העת להיפרד ממצוה חביבה זאת שנה שלימה ולפעמים גם י"ג חודש, ולצאת מן הסוכה שנכנסתי בתוכה שאין דומה לה בכל התורה כולה".

"וכן בהושענא רבה לקחתי רבות פעמים את הלולב ומיניו, ומקרב ליבי נשקתים אחת אחת, ובדמעות עיני הרטבתים, ובתפילה קצרה שאזכה לראותם ולקיימם בשנה הבעל"ט". (הגאון רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים זצ"ל - האדר"ת).

מסילות לאמונה

התורה היא מפה איך להיטיב עם בני אדם, איך לחיות אתם, וגם המצוות שבין אדם למקום הם ענין של בין אדם לחבירו, שהרי התורה ניתנה עבור האדם, ואין הקב"ה צריך את מעשינו ומצוותינו, הוא אינו זקוק להנחת התפילין שלנו, אלא רצונו יתברך הוא לזכות את ישראל, וכמו שאמרו (מכות כג) "רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות", התכלית היא שאנחנו נזכה ונדאכר".

"האדם יכול להבין שצריך לעשות טובה וחסד, לרצות להיטיב כאשר השני זקוק לטובה, להציל אותו, לקבל אורחים, לעזור למי שנזקק ולהיות מוכן לזה, אך אין בהבנתו שיש ליצור את הצורך בעשיית טובה ולחפש איך להיטיב גם כשאין מי שנצרך, ולחפש שיהיה נצרך לטובה כדי להיטיב אתו. אבל באמת כך היא הבנת הבורא, שהרי ברא את כל הבריאה כדי להיטיב עם ברואיו, והמצוה היא להדמות לו וללכת בדרכיו, מה הוא אף אתה. ואברהם אבינו למד כן מדרכי ד', וכשראה שאין אורחים ואין עם מי להיטיב, הצטער ורצה שיהיה מי שיוכל לארחו, ובפרט שהקב"ה הוציא חמה מנרתיקה כדי שלא יטרח באורחים ביום שלישי למילתו שהוא חולה וחלש, כמו שכתוב "כחם היום", ואם כן הרי היה עליו להיות מרוצה שהוא חפשי לעצמו ויכול לנוח ואין מי שנצרך לו, אבל אברהם אבינו הצטער שאין לו למי להיטיב".

"הבנה כזו היא רק דעת התורה, ואין שום חכם בעולם ושום חכמה ומדע שיכולים להבין זאת, מלבד התורה שמלמדת שהאדם צריך לשאוף ולבקש שתהיה אפשרות להיטיב ולהיטיב, ואין הכוונה שירצה שהשני יהיה עני ונצרך דוקא, אלא כל סוגי הטבה, ועל זה אנו אומרים בתפלה - בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים, אנו מודים להקב"ה על כך שהוא מלמד אותנו בתורה את הנהגת החיים, כי בלי תורה לא היה מי שילמד אותנו חוקי חיים ומעלות גדולות אלו, לא היינו משיגים ומבינים ענין כזה, ואלו מעלות בנפש האדם".

רח"ל, מה שמונח בראשם הוא להתחזק יותר בנשק, ובה הם משקיעים את הכל".

"רבותי! הבה נדע מה אנו צריכים לעשות, אנו יהודים, וקיום עם ישראל אינו תלוי בשום דבר אחר מלבד בית המדרש! הקיום של עם ישראל הוא בהוספת בית מדרש ועוד בית מדרש. מה שהחזיק אותנו במשך אלפיים שנה בגלות הוא בית הכנסת, מה שנבדלנו מן הגויים, לא היו נישואי תערובת וכדומה, אך היום שמחזיקים שהלחם של הגויים כשר וגם היין שלהם כשר, מדוע בתם לא תהא כשרה? במה אנו שונים מהם?! משחקים יחד, והולכים יחד למשחק כדורגל, לא מניחים תפילין כמו הגויים, לא שומרים שבת, ואם כן הם שווים, ולכן אין הם מבינים מה החסרון שבזה. אבל עלינו להבין זאת, כוח הקיום של עם ישראל לא נוצר לפני שבעים שנה, אלא לפני אלפי שנה מאברהם אבינו".

"התורה מספרת לנו על הכנסת אורחים שקיים אברהם אבינו, ואנו צריכים ללמוד מזה! התורה אומרת (בראשית יח א) "והוא ישב פתח האהל כחם היום", אדם זקן וחולה ביום שלישי למילתו, החמה יוקדת כאש, והוא מבקש אורחים, וכאשר ראה שלשה אנשים - היתה לו הנאה גדולה, הוא רץ להכניס אותם, "ואל הבקר רץ אברהם", רץ ומיהר להכין סעודה, ואינו מוכן שימתינו זמן רב".

"כל זה כתוב בתורה שהיא המפה המלמדת את האדם, כך צריך לבנות את העולם, מה הוא רחום וחנון, אף אתה תהא רחום וחנון, תכניס אורחים, יתכן שהמקום יהיה לך צר, אבל לשני יהיה טוב יותר. זהו לימוד של הכנסת אורחים, של מידות טובות, ואמנם אין דורשים מאתנו להיות תמיד בדרגה גבוהה כזו, אבל על כל פנים עלינו ללמוד להיזהר שלא להרעיש לשכנים בלילה (על ידי שירה בשעה מאוחרת) ולהפריע להם, ואין יודעים איזו מדת הדין יכולה להגרם בזה, וזו היא הנהגה שהתורה מתנגדת לה".

"וכענין זה יש ללמוד מכל התורה, להתבונן בפרשיות, כי הכל בא לזכר את ישראל, יש בזה ענין של בין אדם לחבירו, טובת הזולת, כל

עמוד החסד בעולם, ראשון האושפיזין - אבי האומה היהודית - הרי הוא אברהם אבינו ע"ה. 'חסד לאברהם'. ממנו אנו למדים כיצד לעשות חסד בלי שום חשבון - רק לקיים מצות ד'. בשורות הבאות ליקטנו מתוך דבריו של מרן הגאון רבי אליעזר מנחם מן שך זצ"ל, 'מחשבת מוסר' ללמוד לקח ולהיטיב את דרכינו שיתאימו לדרך אבותינו הקדושים.

"התורה מלמדת אותנו הנהגות של אצילות ועדינות, היא מראה לנו הכנסת אורחים שלא היתה ולא תהיה כמוה. אברהם אבינו שהוא זקן בן מאה שנה, כשהוא חולה ביום השלישי למילתו, הוא מצטער על שלא מגיעים אורחים. הוא יושב בפתח האהל כחום היום ומצפה לאורחים שיבואו. את זה אנו לומדים עם הילדים, כמה טעם והנאה זה נותן לילד! לא כפי שהם לומדים עם ילדים סיפורים על חתולים ואריות וכלבים, אלא אנו לומדים עם הילדים שהקב"ה בא לבקר את אברהם אבינו שהיה חולה, ואברהם ישב וציפה לאורחים כחום היום, ובאו אורחים, והוא הכניס אותם למרות שנדמו לו כערבים, הוא עזב את השכינה כדי לקבל את פני האורחים! היכן נמצא אצילות ועדינות כזו? אין לנו במה להתבייש עם סיפורים אלו".

"לאן הביאו כל המדעים הגדולים והשכלולים ולומדי החכמות? הם הביאו להריגת בני אדם. כי ללא הידיעות והאמצעים החדשים האלו, לא היו מליוני קרבנות, מלחמה שהיתה בעבר, גם אם נמשכה שלשים שנה, לא נהרגו בה רבים כל כך! והיום הם סבורים ומלמדים להיות חזקים ככל היותר, וכמה אפשר להרוג בני אדם

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

ר' אברהם מויאל, סיפר למו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, מעשה שאירע עמו:

"פעם אחת הגעתי למוגאדור בשעה שש בבוקר, ואף אחד לא ידע שהגעתי לעיר. לפתע נשמעות דפיקות בדלת האכסניה שלי. פתחתי את הדלת, ולמולי אני רואה את הגבאי של רבי חיים זיע"א. וזה אומר "הרב שלח אותי לקרוא לאברהם מויאל שהגיע עכשיו מתי זנית".

ר' אברהם התפלל מאד, כיצד ידע הרב שהוא הגיע לעיר? ומבלי להתמהמה צעד עם הגבאי אל בית הרב.

"כשכנסתי לחדר אמר לי הרב: 'ברוך בואך לעיר מוגאדור', והמשיך להעטיר עלי ברכות".

לאחר מכן, אמר לו רבי חיים זיע"א:

"תדע לך, כי כל יהודי שאינו גר בעיר הזאת ומגיע לכאן, מיד סבי הקדוש, רבי חיים פינטו הגדול, מודיע לי על בואו..."